

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอาเด็กมาวัดนะ เอาเด็กมาวัดคืออย่างหนึ่ง เด็กมาวัดมาฝึกหัดไว้ ต้องมาฝึกหัดไว้เพราะพอโตขึ้นแล้วมันจะมีทางออกใจ ถ้าอย่างนั้นไม่มีทางออกนะ คนเราพูดถึงไม่เคยไปวัดไปวาจะไม่รู้จักที่พึ่งของใจ เวลาเมื่อเหตุผลขึ้นมาก็คิดแต่เฉพาะทางโลกใจ คิดเฉพาะทางโลก หาทางออกเฉพาะทางโลก เห็นไหม ถ้าหาทางออกเฉพาะทางโลกไม่ได้แล้วมันก็มีแต่ความทุกข์ใจ

แต่ถ้าพูดถึงมีธรรมในหัวใจนะ โลกมันเป็นโลก ธรรมเป็นธรรม สิ่งใดมันขัดข้องหมองใจขนาดไหนเป็นเรื่องของโลกเขา ถ้ามันแก้ไขได้ก็ถือว่าถ้าเราทำใจของเราได้ มันจะปล่อยวางได้ มันมีทางออกอีกทางหนึ่ง ถ้ามีทางออกอีกทางหนึ่ง มันจะมีที่พึ่ง ถ้าไม่มีที่พึ่ง มันจะจนตรอกจนมุมนะ

เหมือนการทำบุญกุศลเหมือนกัน ทำบุญกุศลนี้ทำบุญได้บุญใหม่ ได้บุญแน่นอน เราสละทานออกไปมันได้บุญ เป็นอามิสทาน สิ่งที่เราสละออกไปเป็นของเราทั้งหมดเลย เราสละออก เราฝึกฝนใจของเรา ถ้าเราฝึกฝนใจของเรา

การให้ทาน เห็นไหม เมื่อก่อนเราไม่เคยให้ทาน เราให้เราก็ไม่กล้าให้ มันเก้อๆ เจินๆ ถ้าเราเคยให้ทานขึ้นมา เราจะกล้าให้ทาน การให้ทานขึ้นมาเป็นการฝึกฝนใจขึ้นมา ให้จิตใจนี้มันกลมกล่อมขึ้นมา ให้ใจมันสวยงามขึ้นมา ให้ใจมันนิ่มนวลออกไป ใจมันจะนิ่มนวลออกไป มันจะทำของมันออกไปเป็นการฝึกฝนของใจ เห็นไหม นั่นคือการให้ทาน

แต่ทุกคนจะพูดหมดเลยว่า ฉันทำบุญไว้มหาศาลเลย ทำไมฉันไม่ได้บุญ?

ทำบุญต้องได้บุญ การให้ทานมันเหมือนกับการรดน้ำต้นไม้ เห็นไหม เราปลูกต้นไม้ไปเรารดน้ำต้นไม้ที่โคน ผลมันจะออกที่ปลาย นี่ก็เหมือนกัน เราให้ทานออกไป เราสละออกไปเป็นทานของเรา แต่เวลาให้ผลขึ้นมา เพราะเราเคยทำกรรมดีกรรมชั่วมาเหมือนกัน กรรมดีถ้าเราทำขึ้นมาเป็นผลประโยชน์ของเราขึ้นมา นั่นนะทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แต่มันจะให้ผลนั้นมันอยู่ที่ว่า มันมีการกระทำกรรมเก่ากรรมใหม่ไฉ่ กรรมเก่าคือการกระทำที่เราเคยทำมา สะสมมา กรรมเก่ามันให้ผล มันตัดรอนไป มันก็เหมือนอันเดียวกันนะ อันเดียวกัน เหมือนกับว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เห็นไหม ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป เขาทำไม่ดีทำไมเขาได้คุณงามความดี?

นั่นนะกรรมดีของเขาส่งผลของเขา กรรมดีมันยังส่งผลของเขา มันยังส่งผลมา เพราะอย่างนี้เราถึงต้องพยายามสะสมของเรา ถ้ากรรมดีส่งผลของเราขึ้นมา เราจะมีความปลอดภัยไปร้ง มีความโล่งใจ เห็นไหม นั่นคือความสุข

ความสุขคือความสบายใจ สุขคือเรื่องของใจนะ สุขไม่ใช่มีสมบัติมากมีอะไรมากแล้วจะมีความสุข ไม่ใช่อย่างนั้น สุขของเราคือความพอใจของเรา ครอบครัวไหนมีความขี้นขี้มนแจ่มใสเข้าหากัน พ่อแม่ลูกมีการคุยกันด้วยความสนิทสนม นั่นคือเรื่องของบุญกุศล

บุญกุศลมันอยู่ตรงนี้ไฉ่ นั่นเรื่องของบุญกุศล เห็นไหม แต่เรื่องของบุญกุศลมันเรื่องของอามิส มันเรื่องของการเล่นไปเวียนมา เวียนไปเวียนเกิด มันมีการพลัดพราก มีการประสบความพอใจ แล้วก็มีการพลัดพรากเป็นที่สุด พระพุทธเจ้าถึงสอนเรื่องของการเรื่องให้ทาน แล้วก็มีการรักษาศีล

ศีลความปกติของใจ เห็นไหม มันจะมีอะไรขึ้นมาเป็นการฟูขึ้นมาขนาดไหน มันก็มีความปกติของใจ มันรับรู้ เห็นไหม ทุกข์ควรกำหนด สุขควรเสวย สุขมันเกิดขึ้นมาเราก็เสวยมัน เสวยความสุขอันนั้นไป ความสุขก็คงที่ชั่วคราๆ ความสุขของมันไป อันนี้ก็เหมือนกัน เวลายุบมันเกิดขึ้นมา มันมีศีลขึ้นมา มันมีความปกติของใจ ถ้าใจทำความปกติของใจ มันมีความสงบ

“ความสุขอันใดเท่ากับจิตสงบนี้ไม่มี”

ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา มีความพอใจขึ้นมา มันไม่ต้องเหนื่อย ไม่ต้องทุกข์ยากไปกับเขา เขามีแต่ความสุขมีความสุขพอใจของเขาขึ้นไป เขาต้องพยายามแสวงหาเพื่อให้มีความพอใจขึ้นมา เห็นไหม นั่นบุญเกิดด้วยอามิส สิ่งที่มีความพอใจขึ้นมาแล้วมันจะมีความสุขใจ ก็ต้องแสวงหา เหนื่อยยากทุกข์ยากขนาดไหนก็ต้องแสวงหาโดยที่ไม่เข้าใจ

ชีวิตของคนๆ หนึ่งนะ ในชีวิตเรานี้ทั้งชีวิตเลย ประสบการณ์ของมันมันจะไม่เข้าใจของมัน เห็นไหม คนถ้ามีประสบการณ์ในชีวิตขึ้นมา อย่างลูกเราเราสอนขึ้นมา ต้องการให้มีความเข้าใจเหมือนเรา ทำไมมันไม่เข้าใจเหมือนเราเลย? มันเข้าใจกับเราไม่ได้เพราะอะไร?

ประสบการณ์ชีวิตของเขามันยังมีน้อยมาก เวลาเขาโตขึ้นมาๆ เวลาเขาโตขึ้นไป ประสบการณ์ชีวิตเขาจะมากขึ้นไปๆ ความประสบการณ์ชีวิต ถ้าประสบการณ์ชีวิต เห็นไหม พลิกมาในทางที่ดีขึ้นมา มันจะมีเรื่องของบุญกุศล มันจะเรื่องราวทางออก

ถ้าประสบการณ์ชีวิตขึ้นมา ทั้งชีวิตนะ ไม่ได้คิดถึงชีวิตเราเลย ไม่ได้คิดถึงความพอใจของเรา ไม่ได้คิดถึงความมุ่งหมายของเรา ไม่ได้คิดว่าสิ่งใดมันเป็นประโยชน์กับเราที่สุด เห็นไหม มันเรื่องของความทุกข์ความยากนะ

ถ้าประสบการณ์ชีวิตมันเริ่มคิดขึ้นมา เริ่มกระทบกระทั่งกับสิ่งใดแล้วมันมีความนึกคิดขึ้นมา คนมันจะเริ่มหาทางออกนะ ถ้าหาทางออก มันถึงมีความพอใจในการประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีความพอใจในการประพฤติปฏิบัติ มันจะหาทางออกได้ ถ้าคนไม่เริ่มประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม ธรรมะมันมีอยู่ สิ่งที่มีมันมีอยู่ เรื่องอาโมกขาน เรื่องทาน เรื่องอาโมกขีมันมรรคดาของมัน นรกสวรรค์มีอยู่โดยดั้งเดิม ใครจะรู้ไม่รู้มันก็มีอยู่โดยธรรมชาติของมัน

แต่สังขารความจริงอันหนึ่งสิ อริยสัจ ความทุกข์ในหัวใจที่ควรกำหนดขึ้นมา ที่ควรแก้ไขได้ในหัวใจ อันนี้ต่างหากละ อันนี้ถ้าเราสามารถทำได้ มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ในศาสนาที่ว่ามันลึกซึ้ง ศาสนานี้ลึกซึ้งมาก ลึกซึ้งจนว่าใจมันนึกคิดไม่นึกคิด ถ้าใจมันนึกคิด ใจมีหาทางออก ถ้าใจไม่นึกคิดมันก็ใช้ชีวิตไปวันๆ หนึ่ง

มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ สัตว์โลกเขาสัตว์เดรัจฉาน เขาใช้ชีวิตเป็นแบบสัญชาตญาณของเขา เขาไม่มีสมอง เขาคิดของเขา เขาใช้ชีวิตของเขาไป หมาอายุขัยของเขาเขาก็ตายไปของเขา แต่เราเป็นสัตว์ประเสริฐ เห็นไหม มันมีศีลธรรม ศีลธรรมเครื่องยับยั้งชั่งใจ ความยับยั้งชั่งใจของเราเป็นศีลธรรมของเรา เป็นประโยชน์ของเราขึ้นมา ศีลธรรมอันนี้เป็นประโยชน์ขึ้นมา เห็นไหม แล้วเราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ใจมันสงบขึ้นมา มันจะจับต้องสิ่งอะไรได้

สิ่งที่เป็นความสงบของใจ มันมีความสุขของมันมหาศาล สุขของใจมันจะเป็นความสุขของเรา นั่นนะความสุขของเราไม่เจือด้วยอามิส เห็นไหม สิ่งที่เป็นความสุขที่ไม่เจือด้วยอามิส แล้วมันเริ่มปลดเปลื้องใจของมัน มันจะเริ่มปลดเปลื้องใจของเรานะ

ใจของเราจะปลดเปลื้องความคิดของเรานี้ที่ว่ามันเป็นความพะรุงพะรังในหัวใจ ความอาลัยอาวรณ์ ความทุกข์ความยาก ความเฉาของหัวใจ มันมีอยู่ในหัวใจทุกดวงใจ เห็นไหม เวลามันพลัดพรากออกไป มันจะมีความสุขอาลัยอาวรณ์ มีความเสียใจ ความเสียใจอันนี้มันสามารถจะปลดเปลื้องออกไปได้ เพราะสิ่งนี้มันจะปลดเปลื้องออกไปด้วยขั้นที่มันคิดขึ้นมา ความรู้สึกของมันคิดขึ้นมา มันจะหลุดออกไปจากใจได้ด้วยปัญญา จะเกิดปัญญาขึ้นมา มันต้องฝึกฝน

นั่นนะฝึกฝนปัญญาจากหยาบๆ ขึ้นมา ประสบการณ์ชีวิตมันเริ่มถูกคิด ความถูกคิดอันนี้ธรรมมันเกิด สิ่งที่ธรรมมันเกิด ธรรมเกิดหมายถึงสิ่งที่ปลดเปลื้องความผูกพันของใจ ถ้ากิเลสเกิดเกิดเพราะความผูกมัดของใจ ใจมันจะผูกมัด มันจะยึดมันถือมันสิ่งนั้น มันจะต้องการแสวงหาสิ่งนั้น มันยึดมันสิ่งนั้น นั่นคือความคิดโดยปกติของโลกเขา

แต่ธรรมมันเกิด มันจะปลดเปลื้องของใจออกไป แต่มันปลดเปลื้องด้วยชั่วครั้งชั่วคราว ปลดเปลื้องด้วยธรรมด้วยที่ว่าอำนาจาสนาบาปมีเกิดขึ้นมา แต่ปัญญามันจะเกิดขึ้นมา มันจะต้องฝึกฝนขึ้นมา ปัญญาฝึกฝนขึ้นมา ฝึกฝนในอะไร? ในความติดข้องของใจ มันปลดเปลื้องออกไป ปลดเปลื้องออกไปมันเป็นสัมมาสมาธิ เห็นไหม มันเป็นการปล่อยวาง ใจมันเกี่ยวข้องกับสิ่งใด

“สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา มันต้องพลัดพรากเป็นธรรมดา” มันต้องหลุดออกไปเป็นธรรมดาของมัน มันต้องพลัดพรากออกไปธรรมดาของมันอยู่แล้ว แล้วเราไปเกาะเกี่ยวกับมันมีประโยชน์อะไร?

ปัญญามันจะเกิดอย่างนี้ เกิดตามทันความคิดของตัวเอง ถ้าความคิดของตัวเองมันทันขึ้นมา มันจะเข้าใจ พอมันเข้าใจมันก็ปล่อย ความปล่อยโดยธรรมชาติของมัน มันเป็นเรื่องความปล่อยด้วยปัญญา ปัญญาอย่างหยาบๆ ปัญญาอย่างละเอียด ปัญญาอย่างละเอียดขึ้นมา เห็นไหม อย่างกลาง อย่างละเอียด มันจะตามขึ้นมาในหัวใจขึ้นมา มันปลดเปลื้องขึ้นมาแล้วมันก็ปล่อยวางๆ

สิ่งนี้มันมีความสุข สิ่งนี้มีความเข้าใจตามความเป็นจริง สิ่งนี้มันมีอยู่โดยดั้งเดิมแต่เราไม่สามารถหามันเจอ เห็นไหม พอเราไปขุดคุ้ยหามันเจอขึ้นมา นี่มันเป็นสมบัติของเรา เราขุดคุ้ย

ขึ้นมา เราตากกางขึ้นมาจากหัวใจของเรา เราปลดเปลื้องมันขึ้นมาในหัวใจของเรา เอ๊ะ..เราทำของเราได้ขึ้นมา

นี่มันมีความประสบการณ์ชีวิต บังคับตั้ง รู้จำเพาะตน รู้จำเพาะตนมันก็แสวงหาสิ่งนี้ให้มันคงที่ขึ้นไป มันจะแสวงหา มันจะเริ่มมันใจกับตัวเองว่าเราทำได้ สิ่งที่เราทำได้ เราก็จะปลดเปลื้องเข้าไป ปลดเปลื้องเข้าไปด้วยความสงบของใจ เห็นไหม ด้วยใจสงบ ด้วยพลังงานของใจ

ถ้าใจไม่มีพลังงานของเราขึ้นมา คุณิ เวลาเขาคิดขึ้นมา โอนส์ไคน์บอกเลย “ถ้าเขาเลือกนับถือศาสนาได้ เขานับถือศาสนาพุทธ” แต่เขาก็คิดประสาของเขา เห็นไหม คิดประสาของเขานี้ ปัญญาของทางโลกเขา ปัญญาทางวิทยาศาสตร์ สิ่งพิสดารนี้ได้ เห็นไหม มันพิสดารได้ทางวิทยาศาสตร์

แต่เดิมพิสดารได้โดยทางพุทธศาสนา พุทธศาสนมันเกิดขึ้นจากหัวใจ มันเกิดขึ้น บังคับตั้ง เห็นไหม ทุกข์เกิดขึ้นจากใคร มันจะดับเพราะใจดวงนั้น ใจดวงนั้นมีทุกข์ขึ้นมา มันแก้ไขทุกข์ดวงนั้น เห็นไหม นั่นนะพุทธศาสนา พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันปลดเปลื้องใจดวงนั้นได้ ถ้าใจดวงนั้นปลดเปลื้องใจดวงนั้น พุทธศาสนา เห็นไหม พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น เราเป็นพุทธะขึ้นมาเอง ใจเราจะเบิกบานขึ้นมาในหัวใจของเราเอง ใจเราจะเข้าใจตามประสาของเราเอง พุทธศาสนมันทดสอบได้ด้วยตัวเอง มันถึงว่าเป็นบังคับตั้ง

คำว่า “บังคับตั้ง รู้จำเพาะตน” วิทยาศาสตร์หมายถึงว่า สื่อความรู้ความหมายกันแล้วบอกให้ผู้ทำทำให้เหมือนกัน ทำให้ทับซ้อนกันด้วยเหตุผลเหมือนกัน จะเหมือนกัน วิทยาศาสตร์ สิ่งพิสดารได้ทางวิทยาศาสตร์ แต่พิสดารได้ด้วยวัตถุ

แต่พิสดารด้วยนามธรรม เห็นไหม สิ่งที่เป็นนามธรรมมันเหนือกว่า เหนือกว่าเพราะอะไร เพราะใจดวงนี้ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตพาไปเกิดในวิภวภูตต่างๆ ปฏิสนธิจิตพาไปเกิดในที่ต่างๆ แล้วปฏิสนธิจิตนี้มันสามารถรู้ในพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น เห็นไหม

นี่มันไม่ตื่น มันหลับไหลไป หลับไหลไปในวิชา หลับไหลไปในความรู้สึกของตัวเอง มันเป็นธรรมชาติของมัน มันยังมีหวัชระ มันก็ไปแสวงหาที่เกิดของมันตลอดไปด้วยอำนาจของกรรม ด้วยอำนาจของภวสภาวะที่พาไปเกิด ความจริงย้อนกลับมาถึงตรงนี้ พอมันตื่นมันเบิกบานขึ้นมา มันปลดเปลื้องออกไป เห็นไหม พวกนี้เป็นพวกอิสระขึ้นมา บังคับตั้ง อันนี้สำคัญที่สุด

ทำบุญกุศล เห็นไหม บุญอย่างหยาบๆ ด้วยอามิส มันเป็นอามิสขึ้นมา มันเป็นบุญโดยธรรมชาติของมัน แต่ไม่สามารถเข้าถึงตรงนี้ได้ถ้าไม่มีการประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม พระพุทธเจ้าถึงสอนให้มีทาน มีศีล มีภาวนา มีภาวนาเพื่อประพฤติปฏิบัติ เพื่อถึงที่เรา เราทำบุญกุศลแล้วควรจะได้ธรรมขึ้นมาในหัวใจด้วย

ถ้าบุญกุศลเป็นบุญกุศล นี่เป็นเครื่องอยู่อาศัยไป เครื่องอยู่อาศัยอย่างหนึ่ง กับสมบัติตามความเป็นจริงที่เราจะอยู่กับเรื่องต่อเนื่องกับเราตลอดไปอีกอย่างหนึ่ง อยู่ในหัวใจของเรา ฝึกฝนได้ คั่นคว้าได้ ทำได้ทุกคน ทุกคนมีหัวใจ ทุกคนสามารถทำได้

ถ้าทำได้เป็นสมบัติของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะมีความสุข แล้วใจดวงนั้นจะเป็นเครื่องยืนยันกับศาสนาใด เพชรในศาสนา เห็นไหม เพชรคือใจที่ปลดปล่อยกิเลสออกจากใจแล้วประดับศาสนา ให้ศาสนานี้มันคงถาวร ประดับศาสนาขึ้นมาให้ศาสนานี้สื่อธรรมออกมาได้ชัดเจน

ธรรมนี้ไม่มีใครสามารถสื่อได้ แต่ผู้ที่เข้าใจตามความเป็นจริงแล้วจะสื่อออกมาตามความเป็นจริงของใจดวงนั้น เพราะใจได้เห็นตามความเป็นจริง มันจะเป็นเพชรในหัวใจของเรา เราจะเป็นผู้สืบทอดศาสนา มีความสุขก่อน ไม่ต้องไปเกิดอีก ไม่ต้องคิดว่าไปทุกข์ยากข้างหน้า ข้างหน้าไม่มีอีกแล้ว ไม่ไปอีกแล้ว แล้วสุขปัจจุบันนี้อยู่คงที่ของมัน รอวันเวลาที่จะสิ้นไปเท่านั้น เอวัง